

به‌هیچ جوړیک شهرم له کلتوری ئیسلام نه کردووه و نه وهی راست بیت گوتووه

گفتوگو له گهڼ مەریوان هه‌له‌بجیهی نووسه‌ری کتیبی (سیکس و شهرع و ژن له میژووی ئیسلامدا) چەند مانگیک له‌مه‌وبەر کتیبی "سیکس و شهرع و ژن له‌میژووی ئیسلامدا" له‌لایەن نووسه‌ری سکولارو ئاته‌ئیسست مەریوان هه‌له‌بجیه‌وه که‌وته به‌ردهم خوینه‌رانی کوردزمان و بووه جیگای سهرنج و پیشوازی‌یه‌کی گهرمی رۆشنبیران و خه‌لکی ئازادبخواز. به‌لام ئهم ماوانه کاریگه‌ری ئهم کتیبه‌ بو‌ته مایه‌ی توره‌بوون و بیزارای ده‌سته‌و تا‌قمی ئیسلامی له‌کوردستان و به‌ریخستنی که‌مپینیکی کۆنه‌په‌رستانه‌و سهرکوت گه‌رانه به‌دزی ئازادی ده‌برینی بیرو راو ره‌خه‌نه‌و قه‌لم و هیرش بردنه‌سهر رۆشنبیرانی ئازادخوازی کوردستان. له‌مباروه مینه‌به‌ری مزگه‌وته‌کان و خوتبه‌ی رۆژانی هه‌ینی مه‌لا و ده‌زگای راگه‌یاندنی حیزبه ئیسلامیه‌کان به‌به‌رچاوی ده‌سه‌لاتدارانی ده‌سه‌لاتدارانه‌وه بو‌ونه‌ته مینه‌ریک بۆپه‌خشانه‌وه‌ی فتاوا هه‌رشه‌کردن له‌ئازادبخوازان و نه‌یارانی باوهر و خو‌رافه‌ی ئاینی و ده‌سه‌لاتدارانی تائیسست هیچ کاردانه‌وه‌یه‌کیان نه‌بووه جگه‌له بیده‌نگه‌کردن... ئیمه وه‌ک به‌شیک له‌لایه‌نگه‌رانی ئازادی ره‌خه‌نه‌و ده‌برین له‌که‌نار نووسه‌ری پیشکه‌وتنخواز مەریوان هه‌له‌بجیه‌ی راده‌وه‌ستین و لیره‌شدا بۆ ئاشنا‌کردنی زیاتری خوینه‌ران به‌لایه‌نه‌کانی ئهم کتیبه‌وه هه‌لسوکه‌وتی ئیسلامیه‌کان له‌به‌رامبه‌ریدا ئهم کورته دیداره‌مان سازداوه و له‌داها‌تووشدا له‌سه‌ری ده‌چین. / ئۆکو‌تبه‌ر

ئۆکو‌تبه‌ر : به‌ریژتان له‌ ماوه‌ی چەند مانگی راپردودا کتیبیکتان ده‌رکرد به‌ناوی (سیکس و شهرع و ژن له‌ میژووی ئیسلامدا) که ئیستا ئیسلامی یه‌کانی له‌ کوردستان دوو‌چاری هیس‌تریایه‌کی زۆر کردوه. ده‌کریت به‌ کورتي له‌ چەند خالیکدا ناوه‌رۆکی کیتبه‌که‌ت بۆ خوینه‌رانی ئۆکو‌تبه‌ر بجه‌یته روو.

مەریوان هه‌له‌بجیه‌ی: ئهم کتیبه‌ 350 لاپه‌ریه‌ به‌قه‌واره‌ی A3 , سێ چه‌مکی سه‌ره‌کی له‌خۆ گرتوه‌: سیکس وه‌ک دیاره‌یه‌کی سه‌رشته‌کرد, شه‌رع وه‌ک دیاره‌یه‌کی میژوو‌کرد, ژنیش وه‌ک پیکه‌اته‌یه‌کی کۆمه‌لایه‌تی له‌تایینی ئیسلامدا, له‌خویندنه‌وه‌که‌مدا باس‌م له‌کلتورو نه‌ریته‌کانی پیش ئیسلام کردووه‌و بۆ ناو ئیسلام شو‌رم‌کردۆته‌وه‌و ره‌خه‌نه‌کاتم خستۆته‌ روو , لیت ناشارمه‌وه به‌هیچ جوړیک شهرم له‌کلتوری ئیسلام نه‌کردووه‌و نه‌وه‌ی راست بیت گوتومه‌ چونکه‌ لیکۆلینه‌وه‌ی زانستی پتویستی به‌سه‌رچاوه‌ی باوه‌ریکراوه‌و گواستنه‌وه‌ی راستگویی و خه‌ملا‌ندنیکی مه‌عریفی هه‌یه. هه‌ر بۆیه له‌پیش سه‌ره‌له‌دانی ئیسلامه‌وه ده‌ستم پیکردووه‌و له‌سالی 13ی کۆچی کۆتاییم پیه‌تیاوه. له‌ناو لیکۆلینه‌وه‌که‌دا باسی ئهم به‌شانه‌م کردووه:

کورته‌یه‌کی هه‌مه‌چه‌شنه‌یی میژوویی دیاره‌ی سیکسبازی, پيشده‌ست, سیکسبازی لای گه‌لانی کۆن, سیکسبازی لای په‌یامبه‌رانی خوا, سیکسبازی له‌ نیوه‌ دورگه‌ی عه‌ره‌بدا, پیش ئیسلام, سیکسبازی له‌سه‌ره‌تاکانی تایینی ئیسلامدا, سیکسبازی له‌قوناغی مه‌که‌دا, ئاده‌م و حه‌وا, خانی یه‌که‌م, خانی دووه‌م, نیربازی و نه‌ته‌وه‌ی لوت, په‌ری و به‌هه‌شت, سیکسبازی له‌داوی ده‌رکه‌وتنی ئیسلام, حیجاب له‌نیوان تا‌کار و باوه‌ردا, فره‌ژنی وه‌ک ته‌زموونی ئیسلامی, مه‌دینه و شه‌ریعه‌تی ئیسلام, چەند لایه‌نیکی سیمای سیکس و دیاره‌ کلتورییه‌کان, دیاره‌ی خه‌ته‌نه‌کردن, دیاره‌ی ده‌ری, دیاره‌ی نیره‌موکی, ره‌فتار و پالنه‌ره‌ سیکسه‌کان له‌شه‌ریعه‌تی ئیسلامدا, نیوه‌ دورگه‌ی عه‌ره‌ب به‌شیه‌یه‌کی گشتی, سیکسی موحه‌مه‌د له‌نیوان مرۆفایه‌تی و په‌یامبه‌رایه‌تیدا, شیوه‌ و روخساری په‌یامبه‌ری ئیسلام, ژماره‌ و ناوی ژنه‌کانی په‌یامبه‌ری ئیسلام, شه‌و ژنانه‌ی ماره‌ی کردوون و له‌گه‌لیان جووت نه‌بووه, شه‌و ژنانه‌ی داوی کردوون و نه‌بوونه‌ته‌ هاوسه‌ری, هه‌ندیک زانیاری سه‌ره‌تایی ده‌رباره‌ی هاوسه‌ره‌کانی په‌یامبه‌ر, دیاره‌کانی سیکس له‌ئیسلام و جیهانی ئیسلامیدا, سیکس و شه‌رع و ژن, مولاعنه‌, شه‌رع و کۆمه‌لگا, سیکس و ئیمان, هه‌لکوتینه‌سه‌ر, مژینی مه‌مک, ته‌لاق و ماره‌به‌جاش, ناو و ژماره‌ی ژنه‌کانی (العشره‌ المبشره‌) ژن و سیکسی زێرین, خالیدو شه‌ری هه‌لگه‌راوه‌کان, کاره‌ساتی هه‌رپه‌ر, موته‌, باگراوندی وینه‌ نادیاره‌کانی سیکس له‌ئیسلامدا, شه‌نجام, چه‌مک و روا‌له‌تی موته‌, پاشکۆی موته‌, شه‌نجامی گشتی.

ئۆکو‌تبه‌ر : شه‌وه‌ندی که ئیمه ئاگاداریین ئیسلامیه‌کان شکاتیان تۆمار کردوه , به‌لام پێ ده‌چیت کاره‌که هه‌ر به‌ره‌وه نه‌وه‌ستاییت و شه‌وان که‌مپینیکی فراوانتریان به‌ری کردوه, ده‌کریت به‌کورتی باسیکی شه‌و مه‌سه‌لانه‌ بکه‌یت.

مەريوان ھەلەبجەيى: جا پىم نالايىت جىياوازى شىكايەتى ئەوان و كارى دىكەى داھاتوويان, ھەر شىتىك بىت, چىيە؟؟ لەھەردوو حالەتەكەدا ھەر ئىنسانى تازادىخواز زەرەرمەندى يەكەم و كۆتايى نىيە؟؟ ئايا ئەو ياسايەى ئەوان پەنايان بۆ بردوو ھە شىكايەتيان لىنكردووم ھەر ئەو ياسايە نىيە كەسالىھايە خۇيان دايانرشتوو؟؟ سەرەتا شىكايەتيان لىنكردووم گەر بۆيان بچىتەسەر لەسەى سالىھە بۆ شەش سالى زىندانى دەم, ھەك دەرکەوتوو ھەو رازى نەبوون بۆيە نامەيەكيان ئاراستەى ھەردوو سەرۆك (سەرۆكى كۆمارو سەرۆكى ھەرىم) كرددو بۆ ئەوئى لەويشەو سزايەكى دىكە بۆ من داچرن, ھەك پىششىبىيەك بۆ ئەوئى نەكا لەكارەكەياندا سەرکەوتوو نەبن ئىمزاى ھەرچى مەلاى ھەلەبجەو دەرەى شارەزور ھەيە (چەند دانەيەك نەبىت) كۆيانكردۆتەو ھە نىيازى شىتىكن كەرنەنگە بيانەويت پەرلەمانىش لىھان بەن ئەويش بەھۆى ئەوئى يەكيان ئەندام پەرلەمانە, سەريارى ھەموو ئەمانەش مژگەوتەكانى شارەزور ھەلەبجەى شەھيدو سلىمانيان لىھاندام و لەدوو رۆزى ھەيئىدا وتارەكانيان لەسەر من و كىتەكەم بەرپۆئە بردوو تىدا ئەوئى ئىسلام و خۇيان و كلتورىان پىيان خۆش بوو ھەناشكرا كرددويانە. ئىنجا با تەلەفزيۆنى يەكگرتوش لەولاو ھەوستىت كەچۆن وتارى مەلاكانيان پەخش دەرکود چاويىكەوتنىان لەگەل تەقلە رزيوہكاندا دەرکود!! جا ئايا ئەمە مەبەستىكى گەرەى لەپشتەو نەبىت ئەبى چى بىت!!؟

ھەز ئەكەم ئەوئەش بەخويىنەرام بلىم كەسەرچاوەكانى لىنكۆلىنەوئەكەم لەسەرەكيتىن و ناودارتىن و موغتەبەرتىن و باوہرپىكراوتىن سەرچاوەى مېژووئى ئىسلامن و لەخۆمەو ھىچ شىتىكم نەوتووہ.

ئۆكتۆبەر: ئايا تا چەند ھەست بە مەترسى دەكەيت و لەمبارەو ئاسايش و لايەنە بەرپرسەكانى دەسلەتى يەكيتى چيان كرددو چۆن مامەلەيان لەگەل كىشەكەى ئىوہدا كرددو؟

مەريوان ھەلەبجەيى: ئىستا كاتىكە بۆ من پەر مەترسىتەن كاتە, ھەر شەوئە لەماليكدا دەرەوم, مەلا عوزير لەمژگەوتى زەرگەتە كارىكى نەكرددو ھەجورئەتى ئەوئە ھەبىت ھەست بەزىندانىكردنى خۆم نەكەم لەدەست تىرۆرستان. بۆ پرسىارەكەى دىكەش داواى لىبورن دەكەم كەناتوتنم لەئىستادا وەلامتان بەدەمەوہ.

ئۆكتۆبەر: چاوەرئىتان لە خەلكى كوردستان و بەتايبەت بەرەى تازادىخوازن چى يەو تا ئىستە چ حزب و لايەنىكى سىياسى لەسەر كىشەكەى ئىوہ ھەلۆبىستى گرتووہ؟

مەريوان ھەلەبجەيى: ئەگەرچى ماوہكەى كورته بۆ ھەلۆبىست وەرگرتن بەلام ھەتا ئەم كاتە كەوئەلامى بەرپۆتان دەدەمەوہ نەمىبىئوہ نەمىبىستووہ و نەنوسراوہ لايەنىك رىكخراوتىك پىشتىوانىم لى بكات جگە لەچەند بەرپۆنىك كەلەكاتى خۆيدا باسيان دەكەم. لەكاتىكدا چاوەرپى ئەوئە نەدەكرد بەلكو وام بەخەيالدا ھات كەچىتر تازادىخوازن قبول نەكەن كلتورى رزيو بەسەرياندا زال بىت و كاتى ئەو ھاتووہ دادگايى ئەو كەسانە بكرىت كەچاويان تازادى نايىت.